

Protokół kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Domu Pomocy Społecznej w Kołobrzegu przeznaczonym dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie

Jednostka kontrolowana:

Dom Pomocy Społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w Kołobrzegu
ul. Mazowiecka 29
78-100 Kołobrzeg

Podmiot prowadzący jednostkę:

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelektualnie Koło w Kołobrzegu na zlecenie Starosty Kołobrzieskiego

Kontrolujący:

Ewa Golińczak – główny specjalista w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej, osoba kierująca zespołem,
Dobrosława Woś – główny specjalista w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej, na podstawie upoważnienia Nr 53/2024 z dnia 16 października 2024 r.
Kontrolerzy złożyli oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie ich z kontroli.
(akta kontroli str. 1 - 3)

Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 4-8 listopada 2024 r.
Kontrolowana jednostka, podmiot prowadzący oraz podmiot zlecający powiadomione zostały o terminie przeprowadzenia kontroli, zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 2285 z późn. zm.).
(akta kontroli str. 4 - 15)

Przedmiot i okres kontroli:

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące standardu usług świadczonych przez Dom na podstawie art. 55 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 734 z późn. zm.). Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia kontroli.

Kontrola przeprowadzona została na podstawie *Programu kontroli kompleksowej w Domu Pomocy Społecznej przeznaczonym dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie*.
(akta kontroli str. 16 -25)

Ustaleń zawartych w protokole dokonano na podstawie analizy przedłożonych dokumentów, informacji udzielanych przez Panią Barbarę Szczeglik-Jaracz – Pełnomocnika Zarządu, wyznaczonego pracownika Domu, rozmów z mieszkańcami oraz oględzin placówki.
(akta kontroli str. 26)

Sposób funkcjonowania poszczególnych typów domów pomocy społecznej i obowiązujący standard podstawowych usług świadczonych przez domy określa rozporządzenie w sprawie domów pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 22 pkt 8 ustawy o pomocy społecznej do zadań wojewody należy nadzór nad realizacją zadań samorządu gminnego, powiatowego i województwa, w tym nad jakością działalności jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz nad jakością usług, dla których minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określił standardy, a także nad zgodnością zatrudnienia pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z wymaganymi kwalifikacjami. Zgodnie z art. 22 pkt 9 ustawy o pomocy społecznej do zadań wojewody należy kontrola jakości usług oraz zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, o których mowa w pkt 8, wykonywanych przez podmioty niepubliczne na podstawie umowy z organami administracji rządowej i samorządowej.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z planem kontroli zewnętrznych na 2024 r.

USTALENIA OGÓLNE

Wojewoda Zachodniopomorski decyzją z dnia 6 stycznia 2009 r. Nr PS.1.LS.9013-6/08¹ wydał Polskiemu Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Kołobrzegu zezwolenie na czas nieokreślony na prowadzenie Domu Pomocy Społecznej w Kołobrzegu, przeznaczonego dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie.

(akta kontroli str. 27 - 44)

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną jest organizacją pozarządową, niedochodową i samopomocową. Reprezentuje interesy, wypowiada się i działa na rzecz i w imieniu osób z niepełnosprawnością intelektualną w Polsce, ich rodzin i opiekunów. Misja, cele i działania PSONI określone są w Statucie. Koło w Kołobrzegu jest terenową jednostką tej organizacji.

(akta kontroli str. 45 - 57)

Dom Pomocy Społecznej w Kołobrzegu prowadzony jest przez PSONI Koło w Kołobrzegu na podstawie zlecenia zadania publicznego przez Starostę Kołobrzesckiego. W okresie objętym kontrolą zadanie realizowane było na podstawie Umowy o realizację zadania publicznego nr 5/2019 zawartej w dniu 23 grudnia 2019 r. Termin realizacji zadania publicznego ustalony został na okres od 1.01.2020 r. do 31.12.2024 r.

(akta kontroli str. 58 - 76)

Dom przeznaczony jest dla 35 osób. Organizację oraz szczegółowe zasady funkcjonowania jednostki określa Regulamin Organizacyjny Domu Pomocy Społecznej w Kołobrzegu, przyjęty Uchwałą Nr 53/2016 Zarządu Koła PSONI w Kołobrzegu z dnia 28 listopada 2016 r. W toku kontroli wskazano na konieczność aktualizacji Regulaminu organizacyjnego.

(akta kontroli str. 77 - 87)

Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są obowiązane posiadać co najmniej 3 letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Domem Pomocy Społecznej w Kołobrzegu od 2008 r. kieruje Pani Dorota Burzyńska. W wyniku analizy akt osobowych ustalono, że kierownik jednostki posiada wykształcenie wyższe, specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej oraz wymagany na

¹ Zmienionej decyzjami: K.PS.1.IL.9013/36/2010 z dnia 23 lipca 2010 r., K.PS.1.IL.9013/11/2010 z dnia 15 września 2010 r., PS.1.9423.1.1.2011[IL] z dnia 12 lipca 2011 r., K.S-1.9423.1.1.2023.IL z dnia 15 lutego 2013 r., K.S-1.9423.1.3.2013.IL z dnia 18 kwietnia 2013 r., K-S-1.9423.2.2.2014.IL z dnia 19 września 2014 r., K-S-1.9423.1.3.2015.IL z dnia 13 listopada 2015 r., ZPS-3.9423.13.2019.JJ z dnia 2 grudnia 2019 r.

Egzemplarz nr 2

zajmowanym stanowisku staż pracy w pomocy społecznej, a zatem kierownik Domu spełnia wymagania kwalifikacyjne określone w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 88 – 89)

W okresie objętym kontrolą średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej w Kołobrzegu wynosił:

- od 1 stycznia do 28 lutego 2023 r. – 4.545,52 zł na podstawie Zarządzenia Starosty Kołobrzieskiego Nr 11/2022 z dnia 24 lutego 2022 r.
- od 1 marca 2023 r. do 29 lutego 2024 r. – 5.431,20 zł na podstawie Zarządzenia Starosty Kołobrzieskiego Nr 13/2023 z dnia 15 lutego 2023 r.
- od 1 marca 2024 r. – 5.894,91 zł na podstawie Zarządzenia Starosty Kołobrzieskiego Nr 6/2024 z dnia 13 lutego 2024 r.

(akta kontroli str. 90 – 92)

W toku kontroli stwierdzono, że wg stanu na dzień 4 listopada 2024 r. w DPS umieszczonych zostało 35 osób. W DPS przebywały 33 osoby, 1 osoba przebywała w szpitalu, a 1 u rodziny. Liczba osób na koniec każdego miesiąca w okresie objętym kontrolą także wynosiła 35, co jest zgodne z liczbą miejsc określoną w decyzji Wojewody.

Na dzień kontroli 13 osób zostało przyjętych na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przed 1 stycznia 2004 r. (koszt pobytu mieszkańców jest dotowany z budżetu państwa). 22 osoby zostały przyjęte na podstawie decyzji wydanej po 1 stycznia 2004 r. Odpłatność za pobyt w Domu za te osoby kształtuje się następująco:

- mieszkaniowiec i gmina: 20 osób,
- gmina, mieszkaniowiec i członkowie rodziny: 2 osoby.

W okresie objętym kontrolą do Domu przyjęto 1 osobę a 1 osoba się usamodzielniała. Na dzień rozpoczęcia kontroli 16 mieszkańców było całkowicie ubezwłasnowolnionych, 2 mieszkańców – częściowo ubezwłasnowolnionych. Dla 10 mieszkańców opiekunami prawnymi są członkowie rodziny, dla 3 – pracownicy DPS, a dla 3 – osoby obce. W przypadku 1 osoby ubezwłasnowolnionej częściowo funkcję kuratora pełni pracownik DPS, w przypadku 1 mieszkańca – członek rodziny.

Żaden z mieszkańców DPS w Kołobrzegu nie wymaga zamieszkania w pokoju jednoosobowym z uwagi na znaczne zaburzenia interakcji społecznych i komunikacji na podstawie § 6 ust. 1 pkt 3a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej. Mieszkańcom DPS nie ograniczano możliwości samodzielnego opuszczenia terenu domu w oparciu o zapisy art. 55 ust. 2b ustawy o pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 93 -97)

Na podstawie przedłożonej informacji oraz książki kontroli stwierdzono, że od 1 stycznia 2023 r. do dnia rozpoczęcia kontroli w Domu Pomocy Społecznej w Kołobrzegu przeprowadzona została 1 kontrola przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kołobrzegu. Informacja w tym zakresie została dołączona do akt kontroli.

(akta kontroli str. 98 – 104)

USŁUGI BYTOWE

Zapewnienie odpowiedniego miejsca zamieszkania i brak barier architektonicznych.

Informacje ogólne:

Działalność DPS w Kołobrzegu prowadzona jest w obiekcie pn. Centrum Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w którym działają także inne jednostki prowadzone przez Koło PSONI. Pomieszczenia Domu znajdują się w wydzielonych częściach III i IV

Egzemplarz nr 2

kondygnacji budynku, a pomieszczenie do rehabilitacji usytuowane jest na poziomie „-1”. Teren wokół budynku jest zagospodarowany. Dojścia do Domu posiadają utwardzoną nawierzchnię, a dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich wykonane są podjazdy. Drzwi do pomieszczeń są szerokie, brak progów przy wejściach. Budynek wyposażony jest w dwie windy, które na dzień kontroli posiadały potwierdzenie dopuszczenia do użytkowania (termin następnego przeglądu – styczeń 2025 r.).

Budynek wyposażony jest w system sygnalizacji pożarowej. W DPS zamontowany jest system monitoringu wizyjnego obejmujący teren zewnętrzny, korytarze oraz 8 pokoi mieszkalnych, w których zamieszkuje 17 osób. Podstawę do zamontowania monitoringu wizyjnego w pokojach stanowiły zgody mieszkańców lub ich opiekunów prawnych.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1 lit. c rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej w budynku DPS powinien być zamontowany system przyzywowo-alarmowy. W trakcie oględzin DPS w Kołobrzegu stwierdzono w wizytowanych pokojach brak zainstalowanego systemu przyzywowo-alarmowego. Jak wynika z informacji przekazanej w trakcie kontroli przyczyną zdemontowania aparatów wykorzystywanych do przywoływania było niewłaściwe korzystanie z nich przez mieszkańców. Skutkuje to brakiem spełnienia warunków określonych w § 6 ust. 1 pkt 1 lit. c ww. rozporządzenia. (akta kontroli str. 105 – 142)

Pomieszczenia ogólnodostępne

DPS w Kołobrzegu zapewnia mieszkańcom następującą strukturę pomieszczeń ogólnodostępnych:

- pokój dziennego pobytu - 1,
- jadalnia - 1,
- gabinet przedmedycznej pomocy doraźnej - 1,
- pomieszczenia do terapii zajęciowej i rehabilitacji - 2,
- kuchenka pomocnicza - 1,
- pomieszczenie pomocnicze do prania i suszenia - 1,
- pokój gościnny - 1,
- inne pomieszczenia: dyżurka opiekunów, biuro kierownika/pracownika socjalnego – 1.

Pomieszczenia ogólnodostępne wyposażone są stosownie do ich przeznaczenia.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 2 lit. j w domu pomocy społecznej powinno znajdować się miejsce kultu religijnego zgodne z wyznaniem mieszkańca domu, jeżeli nie ma on możliwości uczestniczenia w nabożeństwach poza domem. Na dzień kontroli wszyscy mieszkańcy DPS w Kołobrzegu deklarowali, że są wyznania rzymskokatolickiego. Ponieważ w pobliżu budynku DPS (w odległości ok. 200 m) znajduje się kościół tego wyznania, w Domu nie wyznaczono miejsca kultu religijnego.

Podczas oględzin DPS stwierdzono, że w Domu nie ma palarni, pomimo iż przebywają w nim osoby palące. Jak wynika z przekazanych wyjaśnień, przyczyną usunięcia palarni z kondygnacji DPS była konieczność zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpożarowego, a dla palących mieszkańców wyznaczone zostało miejsce przed budynkiem DPS. Skutkuje to brakiem spełnienia wymogów określonych w § 6 ust. 1 pkt 2 lit. h rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 143 – 144)

Pokoje mieszkalne

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej w Domu powinny znajdować się pokoje jednoosobowe i wieloosobowe.

Egzemplarz nr 2

DPS w Kołobrzegu dysponuje 21 pokojami mieszkalnymi.

Zgodnie z § 6 ust.1 pkt 3 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej pokój jednoosobowy powinien mieć powierzchnię nie mniejszą niż 9 m², pokój uznaje się za spełniający wymagane normy, jeżeli odstępstwo poniżej wymaganej powierzchni nie jest większe niż 5% (min. powierzchnia powinna wynosić 8,55 m²).

DPS w Kołobrzegu zapewnia 8 pokoi jednoosobowych posiadających powierzchnię od 9,50 m² do 17,87 m².

Zgodnie § 6 ust. 1 pkt 3 lit. b przywołanego rozporządzenia pokój wieloosobowy powinien mieć powierzchnię nie mniejszą niż 6 m² na jedną osobę, pokój uznaje się za spełniający wymagane normy, jeżeli odstępstwo poniżej wymaganej powierzchni nie jest większe niż 5% (min. powierzchnia powinna wynosić 5,70 m²).

Z przedłożonych dokumentów wynika, że DPS w Kołobrzegu zapewnia łącznie 13 pokoi wieloosobowych, w tym:

- 8 pokoi 2-osobowych posiadających powierzchnię na 1 mieszkańca od 7,60 m² do 10,94 m²,
- 5 pokoi 3-osobowych posiadających powierzchnię na 1 mieszkańca od 6,20 m² do 10,12 m².

Stwierdza się, że powierzchnia pokoi mieszkalnych spełnia wymogi określone w standardzie.

(akta kontroli str. 145 – 146)

W trakcie oględzin ustalono, że losowo zwizytowane pokoje (dobór próby określony został w *Programie kontroli*) wyposażone zostały w łóżka, szafy, stoły, krzesła i szafki nocne – zgodnie z § 6 ust.1 pkt 3 lit. c oraz pkt 3b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Pomieszczenia higieniczno - sanitarne.

Zgodnie z § 6 ust.1 pkt 4 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej liczba łazienek powinna zapewniać możliwość korzystania z każdej przez nie więcej niż sześć osób, a w przypadku toalet przez nie więcej niż cztery osoby.

DPS w Kołobrzegu zapewnia 19 pomieszczeń sanitarnych wyposażonych łącznie w 19 natrysków oraz 19 oczek wc. Na jedno urządzenie kąpielowe oraz na 1 wc przypada nie więcej niż 2 mieszkańców. Dom zapewnia zatem odpowiednią liczbę urządzeń kąpielowych oraz toalet. Pomieszczenia sanitarne wyposażone były w uchwyty ułatwiające osobom mniej sprawnym korzystanie z tych pomieszczeń.

(akta kontroli str. 105)

Podczas kontroli zespół kontrolujący dokonał oględzin DPS – sporządzono „*Protokół z oględzin obiektu Domu Pomocy Społecznej w Kołobrzegu*”. Wizytowane pomieszczenia mieszkalne, ogólnodostępne oraz pomieszczenia higieniczno-sanitarne były czyste i wolne od nieprzyjemnych zapachów.

(akta kontroli str. 147 -153)

Tablica ogłoszeń

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej Dom uznaje się za spełniający warunki, jeżeli w budynku jest umieszczona tablica ogłoszeń znajdująca się w widocznym miejscu zawierająca informacje dotyczące:

- typu domu,
- nazwy podmiotu prowadzącego dom lub imienia i nazwiska osoby prowadzącej dom pomocy społecznej,
- numeru domu w rejestrze domów pomocy społecznej,

Egzemplarz nr 2

- numerów alarmowych,
- danych teleadresowych organów, właściwych miejscowo instytucji i organizacji działających w zakresie wolności i praw człowieka oraz instytucji kontrolnych, w szczególności: Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Pacjenta, państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego, właściwego ze względu na miejsce położenia domu ośrodka pomocy społecznej, prokuratury rejonowej, sądu opiekuńczego.

W trakcie oględzin Domu stwierdzono, że na tablicy ogłoszeń umieszczonej w widocznym miejscu, w pokoju dziennego pobytu znajdują się ww. informacje.

(akta kontroli str. 154)

Wyżywienie i organizacja posiłków.

Standard usług w zakresie wyżywienia i organizacji posiłków określony został w § 6 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Dom Pomocy Społecznej w Kołobrzegu zapewnia mieszkańcom 3 posiłki główne tj. śniadanie, obiad i kolację. obiady przygotowywane są przez kuchnię prowadzoną przez inną jednostkę prowadzoną przez Koło PSONI w Kołobrzegu – Zakład Aktywności Zawodowej, a śniadania i kolacje przygotowywane są przez DPS. Posiłki rozdzielane są przez wyznaczonego pracownika DPS zgodnie z ustalonym grafikiem pracy. Jadłospisy sporządzane są na okres 7 dni przez dietetyka i zatwierdzane przez kierownika DPS lub Dyrektora Biura Obsługi Placówek.

Ustalono, że podstawowe posiłki wydawane są w następujących godzinach:

- śniadanie: 6.00 – 8.00,
- obiad: 13.30 – 16.00,
- kolacja: 18.00 – 20.00.

Dodatkowo w dni robocze wydawane jest II śniadanie (w godz. 10.00 – 12.00) oraz w dni wolne i w środy wydawany jest podwieczorek (w godz. 16.00 – 17.00).

Na podstawie *Informacji dotyczącej żywienia i organizacji posiłków* ustalono, że na dzień 4 listopada 2024 r. mieszkańcy Domu korzystali z następujących diet:

- dieta cukrzycowa – 3 osoby,
- dieta z nietolerancją białka – 2 osoby,
- dieta bezglutenowa – 3 osoby.

W okresie objętym kontrolą dzienna stawka żywieniowa na osobę wynosiła:

- do 30 września 2024 r. – 25 zł na podstawie Zarządzenia nr 13/2022 kierownika Domu Pomocy Społecznej z dnia 25.05.2022 r.
- od 1 października 2024 r. – 32 zł na podstawie Zarządzenia nr 8/2024 kierownika Domu Pomocy Społecznej z dnia 24.09.2024 r.

W Domu znajduje się jadalnia, mieszkańcy mogą również spożywać posiłki w pokojach mieszkalnych (nikt nie korzysta z takiej możliwości). Wszyscy mieszkańcy DPS spożywają samodzielnie, nikt nie wymaga pomocy przy karmieniu. Poza posiłkami mieszkańcy mają dostęp przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych i napojów takich jak: pieczywo, masło, dżem, herbata, cukier, woda mineralna, które dostępne są w kuchence pomocniczej. Podczas oględzin potwierdzono dostępność produktów żywnościowych.

Kontroli poddano wrywkowo jadłospisy z następujących dni: 24-26.12.2023 r., 30.03.2024 r., 1.04.2024 r., 25.05.2024 r. i 23.10.2024 r. Analiza jadłospisów wykazała, że w zestawach całodziennego wyżywienia mieszkańców występują: pieczywo

Egzemplarz nr 2

mieszane, nabiał, wędliny, mięso, zupy, potrawy mączne, warzywa i owoce. W okresie świąt podawane są tradycyjne potrawy świąteczne.
(akta kontroli str. 155 - 174)

Zapewnienie odzieży i obuwia.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej mieszkańcom domu nieposiadającym własnej odzieży i obuwia oraz możliwości zakupienia ich z własnych środków, dom zobowiązany jest zapewnić odzież i obuwie odpowiedniego rozmiaru, dostosowane do ich potrzeb i pory roku, utrzymane w czystości i wymieniane w razie potrzeby.

Na dzień kontroli wszyscy mieszkańcy DPS w Kołobrzegu posiadali własny dochód, który po wniesieniu odpłatności za pobyt w DPS jest wystarczający do zaspokojenia własnych potrzeb. Mieszkańcy zaopatrują się w odzież i obuwie z własnych środków i dokonują zakupów w asyście pracowników DPS, którzy na bieżąco dokonują oceny konieczności jej wymiany bądź uzupełnienia. W dokumentacji indywidualnej znajdują się notatki pracowników, potwierdzające dokonywanie przeglądu garderoby mieszkańców DPS.

Każdy z mieszkańców Domu posiada odzież i obuwie dostosowane do jego potrzeb i pory roku, w ilości co najmniej:

- 2 zestawy odzieży całodziennej,
- 1 zestaw odzieży zewnętrznej,
- 4 komplety bielizny dziennej,
- 2 komplety bielizny nocnej,
- 1 para obuwia oraz pantofli domowych.

(akta kontroli str. 175 - 185)

Przedstawiciel Rady Mieszkańców potwierdził, że wszyscy posiadają własną odzież i obuwie w wystarczającej liczbie oraz rodzaju.

Utrzymanie czystości.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej pomieszczenia mieszkalne Domu powinny być czyste, sprzątane w miarę potrzeb, nie rzadziej niż raz dziennie, estetyczne i wolne od nieprzyjemnych zapachów.

Utrzymaniem czystości w pomieszczeniach DPS zajmują się pracownicy Domu (pokojowa oraz opiekunowie). Pokoje mieszkalne, pomieszczenia sanitarne i ogólnodostępne sprzątane są codziennie. Inne czynności, takie jak mycie okien, zmiana firan i zasłon wykonywane są raz na kwartał lub wg bieżących potrzeb. Drobne czynności porządkowe wykonują także mieszkańcy DPS, według grafiku ustalonego na zebraniach społeczności Domu. Podczas oględzin placówki nie wniesiono uwag do stanu utrzymania czystości w pokojach mieszkalnych, pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych oraz ogólnodostępnych.

(akta kontroli str. 186 - 194)

USŁUGI OPIEKUŃCZE

Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej Dom zobowiązany jest do świadczenia usług opiekuńczych polegających na udzielaniu pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, pielęgnacji i niezbędnej pomocy w załatwianiu spraw osobistych.

Egzemplarz nr 2

Według stanu na dzień 4 listopada 2024 r. struktura wiekowa mieszkańców przedstawia się następująco:

- 31 – 40 lat: 7 osób,
- 41 – 50 lat: 12 osób,
- 51 – 60 lat: 5 osób,
- 61 – 70 lat: 10 osób,
- 81 i więcej: 1 osoba.

Część osób porusza się przy pomocy sprzętu ortopedycznego, w tym: 2 przy pomocy balkonika, 1 przy pomocy chodzika.

(akta kontroli str. 94)

Udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych.

Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do udzielania mieszkańcom pomocy w podstawowych czynnościach życiowych.

Podczas kontroli ustalono, że mieszkańcami Domu są osoby o różnym stopniu samodzielności w zakresie wykonywania podstawowych czynności życiowych. Z przekazanej podczas kontroli *Informacji o zapewnieniu pomocy w podstawowych czynnościach życiowych* wynika, że całkowitej pomocy w czynnościach higienicznych wymaga 19 mieszkańców, a 16 – częściowej (toaleta poranna i wieczorna oraz kąpiel). Wszyscy mieszkańcy wymagają pomocy przy podstawowych zabiegach higienicznych wykonywanych w ciągu dnia (mycie rąk i twarzy), przemieszczaniu się oraz przy zmianie pościeli.

Zgodnie z przyjętą organizacją pracy pracownicy pracują w systemie 8-godzinny. Podczas kontroli, w dniu 4 listopada 2024 r. obsada kadrowa na poszczególnych dyżurach przedstawiała się następująco:

- w godz. 6.00-14.00: 4 opiekunów, pokojowa, specjalista ds. rewalidacji,
- w godz. 14.00-22.00: 3 opiekunów, 1 pielęgniarka,
- w godz. 22.00-6.00: 2 opiekunów.

W wybranym dniu wolnym od pracy (sobota 2 listopada 2024 r.) obsada kadrowa na poszczególnych dyżurach przedstawiała się następująco:

- w godz. 6.00-14.00: 4 opiekunów,
- w godz. 14.00-22.00: 4 opiekunów,
- w godz. 22.00-6.00: 2 opiekunów.

13 mieszkańców samodzielnie korzysta z usług fryzjerskich w zakładach fryzjerskich na terenie Kołobrzegu, stryżeniem, obcinaniem włosów i koloryzacją włosów pozostałych 22 mieszkańców zajmują się pracownicy DPS.

W DPS w Kołobrzegu prowadzona jest m.in. następująca dokumentacja dotycząca czynności opiekuńczych: *Zmianowy zeszyt raportów, Zeszyt obserwacji zachowania, Karty kąpieli, Karty aktywności, Karty mycia zębów, Zeszyt kontaktów z instruktorem ZAZ, Zeszyt kontaktów z terapeutą w WTZ, Zeszyt kontaktów z rodziną.*

(akta kontroli str. 195 – 196, 199 – 200)

Udzielanie pomocy w pielęgnacji.

Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 2 lit. b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do udzielania mieszkańcom pomocy w pielęgnacji.

Zakres zabiegów pielęgnacyjnych świadczonych na rzecz mieszkańców Domu obejmuje głównie udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych i utrzymaniu higieny osobistej. Działania te wykonywane są przez opiekunów i pielęgniarzy. Ponadto, mieszkańcy objęci są również specjalistyczną pomocą pielęgniarstwa, polegającą głównie na wykonywaniu zleceń lekarskich takich jak: wydawanie leków, iniekcje, zakładanie opatrunków, zakraplanie oczu i uszu, smarowanie zmian skórnych, mierzenie ciśnienia tętniczego, pomiar glikemii, pomiar wagi ciała, monitorowanie stanu zdrowia.

Wykonywane czynności dokumentowane są w *Zeszytach wydawania leków* oraz *Tabelach dziennego wydawania leków*.

(akta kontroli str. 196, 198)

Niezbędna pomoc w załatwianiu spraw osobistych.

Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 2 lit. c rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do udzielania mieszkańcom pomocy w załatwianiu spraw osobistych.

Na podstawie kontrolowanej dokumentacji stwierdzono, że czynności związane z udzielaniem pomocy w załatwianiu spraw osobistych mieszkańców realizowane są głównie przez Kierownika/pracownika socjalnego oraz opiekunów. Pomoc obejmuje przede wszystkim załatwianie spraw urzędowych, dokonywanie drobnych zakupów, podtrzymywanie kontaktów z rodziną, bliskimi oraz innymi mieszkańcami Domu. Pracownicy wspomagają mieszkańców w rozwiązywaniu spraw osobistych związanych z codziennym funkcjonowaniem w placówce (np. pomoc w adaptacji, rozwiązywanie konfliktów). Ponadto pracownicy pozostają w kontakcie z rodzinami, które mają możliwość odwiedzania swoich bliskich. Rodziny są także na bieżąco informowane o stanie zdrowia bliskiej osoby przebywającej w Domu.

(akta kontroli str. 224 – 225)

Zapewnienie środków czystości i higienicznych oraz pomoc w utrzymaniu higieny osobistej.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 8 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej Dom zobowiązany jest zapewnić środki higieny osobistej i czystości mieszkańcom, którzy nie są w stanie we własnym zakresie sobie ich zapewnić.

Wszyscy mieszkańcy DPS w Kołobrzegu posiadają własny dochód, niemniej jednak Dom zapewnia im podstawowe środki higieny osobistej, takie jak: mydło w płynie, papier toaletowy, ręczniki papierowe, podkłady medyczne. W 2023 r. DPS wydatkował na ten cel 5.045,80 zł, a w 2024 r. do dnia kontroli 2.553,36 zł.

Mieszkańcy mają zmieniane ręczniki raz w tygodniu lub częściej, jeżeli zachodzi taka potrzeba. Pościel jest zmieniana raz na dwa tygodnie lub częściej.

Część łazienek przy pokojach jest wyposażona w prywatne pralki mieszkańców, gdzie prana jest ich odzież oraz pościel przy koordynacji opiekuna. W DPS znajduje się także ogólnodostępne pomieszczenie przeznaczone do prania, wyposażone w maszynę pralniczą, suszarkę elektryczną, zlew, suszarkę wolnostojącą, deskę do prasowania, żelazko. Odzież mieszkańców oddawana do prania oznakowana jest inicjałami lub imieniem mieszkańca. Wstawianie prania i suszenia jest dokumentowane.

Nikt z mieszkańców nie pierze samodzielnie i nie dokonuje samodzielnie drobnych praniek.

(akta kontroli str. 197 – 198, 205)

Podczas wizytacji Domu stwierdzono zabezpieczone w pokojach mieszkańców środki czystości i higieniczne. W pomieszczeniach sanitarnych znajdował się papier toaletowy i mydło oraz ręczniki.

ORGANIZACJA I DZIAŁALNOŚĆ ZESPOŁÓW TERAPEUTYCZNO-OPIEKUŃCZYCH

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej w celu określenia indywidualnych potrzeb mieszkańca domu oraz zakresu usług, dom powołuje zespoły terapeutyczno-opiekuńcze składające się w szczególności z pracowników domu, którzy bezpośrednio zajmują się wspieraniem mieszkańców.

Zarządzeniem nr 1/2007 kierownika Domu Pomocy Społecznej w Kołobrzegu z 1 stycznia 2007 r. powołany został Zespół terapeutyczno-opiekuńczy. Skład Zespołu ustalany i aktualizowany jest kolejnymi Zarządzeniami kierownika DPS.

Do zadań Zespołu należy opracowywanie indywidualnych planów wsparcia mieszkańców, wdrażanie i realizacja indywidualnych planów wsparcia, formułowanie ocen realizacji planów na podstawie wniosków i uwag zgłoszonych przez pracowników pierwszego kontaktu, członków Zespołu, nadzorowanie pracy pracowników pierwszego kontaktu, wnoszenie zmian i określanie celów i zadań. Indywidualne plany wsparcia mieszkańca tworzone są przy współudziale mieszkańca, co potwierdzono na podstawie ich dokumentacji indywidualnej.

Na podstawie udostępnionej dokumentacji stwierdzono, że pracownicy ZTO spotykają się systematycznie, a spotkania są protokołowane. Na podstawie protokołów ze spotkań stwierdzono, że w 2024 r. odbyło się 11 spotkań, których tematyką było: omówienie sposobu prowadzenia dokumentacji – raportów opiekunów, notatek obserwacji, organizacja podawania leków, uczestniczenie mieszkańców w ZAZ, ocena dbałości o higienę mieszkańców, zmiana opiekuna, diety mieszkańców, sprawy zdrowotne mieszkańców, sprawy pracownicze, wyposażenie mieszkańców w odzież jesienną, realizacja badań profilaktycznych 40+, ocena stanu zdrowia mieszkańców, ustalanie grafiku dyżurów, przygotowywanie wyjazdu na wycieczkę, koncert, do kina, zmiany w zasiedleniu pokoi, organizacja konsultacji lekarskich, udział w plenerze malarskim, opracowywanie planów wsparcia mieszkańca, wyznaczenie pracowników pierwszego kontaktu, udział w turnusach rehabilitacyjnych, omówienie zachowania się mieszkańców.

Ustalono, że przyjęty w Domu *Indywidualny plan wsparcia mieszkańca* zawiera Kartę mieszkańca oraz informacje w zakresie potrzeb:

- bytowych i opiekuńczych,
- żywienia,
- odzieży i obuwia,
- utrzymania czystości i pielęgnacji,
- umożliwienia udziału w warsztatach terapii zajęciowej,
- rehabilitacji społecznej,
- umożliwienia zaspokojenia potrzeb religijnych i kulturalno-oświatowych,
- aktywizacji ruchowej oraz szeroko rozumianego utrzymania, podnoszenia i rozwijania sprawności organizmu, w tym usamodzielnianie się,
- kontaktu z rodziną,
- wsparcia socjalnego.

(akta kontroli str. 201 – 223)

USŁUGI WSPOMAGAJĄCE

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie domów pomocy społecznej dom świadczy usługi wspomagające wskazane w § 5 ust. 1 pkt 3. Szczegółowy zakres usług wspomagających określony został w § 6 ust. 1 pkt 10 ww. rozporządzenia.

Świadczenie pracy socjalnej.

Na podstawie § 6 ust. 1 pkt 10 lit. a dom pomocy społecznej zobowiązany jest do świadczenia pracy socjalnej. Zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej warunkiem efektywnej realizacji usług opiekuńczych i wspomagających jest m.in. zatrudnianie w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż dwóch pracowników socjalnych na stu mieszkańców domu.

Podczas kontroli ustalono, że pracę socjalną na rzecz mieszkańców świadczy 1 pracownik socjalny, zatrudniony w wymiarze 0,7 etatu, co jest zgodne z § 6 ust. 2 pkt 1 przywołanego rozporządzenia. Pracownik socjalny pozostaje do dyspozycji mieszkańców codziennie w godzinach pracy. Na podstawie dokonanej podczas kontroli analizy dokumentacji indywidualnej mieszkańców oraz informacji: *Świadczenie pracy socjalnej* stwierdzono, że świadczona praca socjalna polega głównie na:

- aktualizacji rodzinnych wywiadów środowiskowych,
- prowadzeniu spraw związanych z przyjmowaniem nowych mieszkańców,
- prowadzeniu dokumentacji osobowej mieszkańców,
- ustalaniu aktualnej sytuacji mieszkańca w jego miejscu zamieszkania przed przyjęciem do Domu,
- koordynowaniu codziennej aktywności mieszkańców,
- współpracy z opiekunami prawnymi i kuratorami,
- rozpoznawaniu i zaspokajaniu podstawowych potrzeb mieszkańców,
- pomocy w załatwianiu spraw meldunkowych,
- współpracy z instytucjami zewnętrznymi (np. PCPR, NFZ, ZUS, sądy),
- prowadzeniu indywidualnych rozmów z mieszkańcami, rozwiązywaniu konfliktów i pomocy w utrzymywaniu kontaktów z ich rodzinami i bliskimi,
- współpracy z personelem Domu,
- prowadzeniu dokumentacji związanej z depozytami,
- ewidencjonowaniu nieobecności mieszkańców,
- organizowaniu wyjść do lekarza.

Skontrolowano dokumentację 8 losowo wybranych mieszkańców (dobór próby określony został w *Programie kontroli*), w tym 1 mieszkańca przyjętego do Domu w okresie objętym kontrolą i 4 mieszkańców całkowicie ubezwłasnowolnionych, która zawierała m.in.:

- kartę mieszkańca,
- aktualizacje rodzinnych wywiadów środowiskowych,
- zeszyt kontaktów z rodziną,
- dokumentację mieszkańca przy przyjęciu do Domu,
- zgody i oświadczenia mieszkańców,
- dokumentację z sądów w przypadku ubezwłasnowolnionych mieszkańców,
- orzeczenia o niepełnosprawności.

Zgodnie z § 11 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej przed przyjęciem osoby do domu pracownik socjalny tego domu zobowiązany jest do ustalenia jej aktualnej sytuacji w miejscu zamieszkania lub pobytu, która stanowi podstawę indywidualnego planu wsparcia po przyjęciu tej osoby do domu.

Natomiast w myśl § 12 ust. 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej dyrektor domu zobowiązany jest do pisemnego zawiadomienia osoby ubiegającej się lub jej przedstawiciela ustawowego o terminie przyjęcia do domu.

W toku kontroli stwierdzono, że w przypadku nowego mieszkańca sporządzono ocenę jego sytuacji w miejscu zamieszkania, dokonywaną przed przyjęciem do Domu oraz powiadamiano pisemnie o terminie przyjęcia do Domu, co jest zgodne z § 11 i § 12 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 224 – 243)

Organizacja terapii zajęciowej i zajęć rehabilitacji społecznej.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 10 lit. b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do organizacji zajęć terapeutycznych, w tym terapii zajęciowej w pracowniach terapii, a w przypadku osób przebywających w domach m.in. dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, także umożliwienie korzystania z usług w warsztatach terapii zajęciowej.

Dom zapewnia mieszkańcom udział w terapii zajęciowej, która odbywa się od poniedziałku do piątku, w godzinach od 8.00 do 14.00, w pomieszczeniu do terapii zajęciowej. Pracę na rzecz mieszkańców świadczy 1 pracownik Domu. Na podstawie informacji *Organizacja terapii zajęciowej oraz Ramowego planu tygodnia grupy terapeutycznej DPS na rok 2024* ustalono, że w Domu prowadzone są następujące zajęcia terapeutyczne: trening kulinarny, trening umiejętności społecznych, terapia zajęciowa (np. pisanie, malowanie, rysowanie, wycinanie, układanie puzzli) i aktywizacja fizyczna. Zajęcia prowadzone są w oparciu o *Indywidualny Plan Terapii na rok 2024*.

Systematycznie uczestniczy w nich 17 mieszkańców, którzy są na bieżąco informowani o rodzajach i formach zajęć.

Dodatkowo w trakcie kontroli ustalono, że 9 mieszkańców Domu uczęszcza na zajęcia w Warsztatach Terapii Zajęciowej prowadzonych przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Kołobrzegu.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 250) dom pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie zobowiązany jest do prowadzenia zajęć z zakresu rehabilitacji społecznej.

Na podstawie dostępnej dokumentacji oraz informacji *Organizacja zajęć rehabilitacji społecznej* ustalono, że w Domu w ramach rehabilitacji społecznej prowadzone są zajęcia terapeutyczne w następującym zakresie:

- a) trening funkcjonowania w codziennym życiu, w tym np.: toaleta poranna, przygotowywanie prostych posiłków, kształtowanie umiejętności właściwego zachowania się przy stole, nakrywanie do stołu, nauka obsługi prostych urządzeń AGD, wspólne wyjście do sklepu,
- b) trening umiejętności interpersonalnych i umiejętności rozwiązywania problemów, w tym np.: dyskusje grupowe, ćwiczenia w nazywaniu emocji, ćwiczenia oddechowe, rozmowy indywidualne, relaksacja,
- c) trening umiejętności spędzania czasu wolnego, w tym np.: zajęcia plastyczne, projekcje filmowe, gry towarzyskie, quizy, kalambury,

W Domu organizowane są również zajęcia ruchowe, których głównym celem jest mobilizowanie mieszkańców do podjęcia aktywności oraz podniesienie ich sprawności fizycznej.

W ramach zajęć prowadzone są:

- zajęcia sportowe (np. gimnastyka, ćwiczenia z piłką, ćwiczenia rehabilitacyjne na przyrządach),
- turystyka (np. spacer, wycieczki),
- rekreacja (np. gry i zabawy na świeżym powietrzu, proste układy taneczne, udział w zawodach, spartakiadach, rajdach).

Podczas kontroli ustalono, że 8 mieszkańców Domu zatrudnionych jest w Zakładzie Aktywności Zawodowej prowadzonym przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Kołobrzegu. Natomiast pozostali mieszkańcy, z uwagi na ich stan zdrowia oraz występujące niepełnosprawności uczestniczą w zajęciach przygotowujących do podjęcia zatrudnienia jedynie w zakresie terapii manualnej (np. malowanie, rysowanie, wyklejanie diamencików, wykonywanie ozdób świątecznych, lepienie w glinie, haftowanie, szycie).

Na podstawie losowo skontrolowanej dokumentacji stwierdzono realizację następujących form rehabilitacji społecznej: trening funkcjonowania w codziennym życiu, trening umiejętności interpersonalnych i umiejętności rozwiązywania problemów, trening umiejętności spędzania czasu wolnego, zajęcia ruchowe oraz zajęcia przygotowujące do podjęcia zatrudnienia.

Podczas kontroli stwierdzono, że Dom nie zapewnia zajęć z psychologiem określonych w § 4 pkt 2 rozporządzenia w sprawie rehabilitacji społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Stwierdzono również, że na dzień kontroli dziennik dotyczący prowadzonych zajęć nie zawierał elementów wskazanych w § 6 ust. 2 ww. rozporządzenia. Dodatkowo ustalono, że w *Indywidualnych Planach Wsparcia Mieszkańców* brak było informacji, o których mowa w § 5 ust. 3 rozporządzenia w sprawie rehabilitacji społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Przyczyną wskazanej nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja przepisów rozporządzenia, a skutkiem – brak spełnienia wymogów wynikających z rozporządzenia w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

(akta kontroli str. 244 – 258)

Możliwość korzystania z biblioteki lub punktu bibliotecznego oraz codziennej prasy, a także możliwość zapoznania się z przepisami prawa dotyczącymi domów.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 10 lit. c rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej Dom zobowiązany jest do zapewnienia mieszkańcom możliwości korzystania z biblioteki lub punktu bibliotecznego oraz codziennej prasy, a także możliwości zapoznania się z przepisami prawnymi dotyczącymi domów.

Podczas czynności kontrolnych ustalono, że Dom współpracuje z Biblioteką Miejską im. Galla Anonima w Kołobrzegu. Dom zapewnia również dostęp do księgozbioru, który znajduje się na terenie placówki. Są to m.in. książki podróżnicze, kryminalne, psychologiczne, wojenne, naukowe, kulinarne, romanse itd. Z księgozbioru – przy wsparciu pracowników Domu – korzysta 17 mieszkańców. Z uwagi na fakt, że większość mieszkańców nie posiada umiejętności czytania, to głównie pracownicy czytają mieszkańcom książki w ramach zajęć z biblioterapii.

W trakcie kontroli ustalono, że Dom nie zapewnia dostępu do codziennej prasy, co jest niezgodne z § 6 ust. 1 pkt 10 lit. c rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej. Jako przyczynę wskazanej nieprawidłowości wskazano cyt. „(...) Wśród 35 osób tylko 4 osoby potrafią czytać, a czytać ze zrozumieniem tekstów nie potrafi żaden z mieszkańców. W

związku z tym *zaprzestano prenumeraty papierowych gazet codziennych (...)*". Skutkiem stwierdzonego uchybienia jest brak spełnienia standardu w zakresie zapewnienia mieszkańcom Domu dostępu do codziennej prasy.

Dom umożliwia zapoznanie się z przepisami prawnymi dotyczącymi funkcjonowania domu pomocy społecznej dostępnymi w biurze pracownika socjalnego, który udziela pomocy przy ich interpretacji.

(akta kontroli str. 259 - 262)

Umożliwienie zaspokojenia potrzeb kulturalnych.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 10 lit. d rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej Dom zobowiązany jest do organizacji świąt i uroczystości okazjonalnych oraz umożliwienia mieszkańcom udziału w imprezach kulturalnych i turystycznych.

Na podstawie informacji: *Umożliwienie zaspokojenia potrzeb kulturalnych* ustalono, że organizacją uroczystości okazjonalnych, imprez kulturalno-oświatowych i turystycznych zajmują się wszyscy pracownicy Domu. Harmonogram imprez zatwierdza kierownik Domu.

W okresie objętym kontrolą na terenie Domu organizowane były różnorodne spotkania okolicznościowe, uroczystości okazjonalne i religijne oraz wyjazdy, dni tematyczne i spotkania rekreacyjne. Zorganizowano m.in. przyjęcia urodzinowe dla mieszkańców, imprezy okolicznościowe (np. Dzień Kobiet, Dzień Mężczyzny, Walentynki, Tłusty Czwartek, Dzień Dziecka), święta religijne (np. Wielkanoc, Boże Narodzenie), wycieczki (np. do Dźwirzyna, Trzęsacza), zabawy (np. Bal Karnawałowy) i dni tematyczne (np. Święto Pieczonego Ziemniaka, Międzynarodowy Dzień Owoców, Dzień Czekolady). Wiosną i latem imprezy odbywają się na świeżym powietrzu, mieszkańcy wychodzą nad morze, uczestniczą we wspólnych piknikach. Biorą również udział we wspólnych imprezach organizowanych przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Kołobrzegu (np. Rajd Szlakiem Kołobrzeskich Marianów, Piknik Rybny).

Informacja o planowanych imprezach podawana jest do wiadomości mieszkańców poprzez umieszczenie jej na tablicach ogłoszeń. Ustalono, że propozycja zajęć skierowana została do wszystkich mieszkańców Domu, a uroczystości dostosowane zostały do pór roku, świąt okolicznościowych oraz zainteresowań i możliwości indywidualnych mieszkańców. Wydarzenia dokumentowane są na stronie internetowej Domu. Około 25 mieszkańców systematycznie uczestniczy w organizowanych imprezach kulturalno-oświatowych.

(akta kontroli str. 262 - 266)

Zapewnienie regularnego kontaktu z dyrektorem domu, sprawność załatwiania skarg i wniosków, zapewnienie warunków do rozwoju samorządności.

Zgodnie z § 5 ust.1 pkt 3 lit. d i k oraz § 6 ust. 1 pkt 10 lit. f rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej Dom zobowiązany jest do zapewnienia regularnego kontaktu z dyrektorem domu, sprawnego wnoszenia i załatwiania skarg i wniosków oraz zapewnienia warunków do rozwoju samorządności mieszkańców domu.

Mieszkańcy Domu mają zapewniony regularny kontakt z Kierownikiem Domu, który przyjmuje mieszkańców we wtorki w godzinach od 13.00 do 18.00, a w pozostałe dni tygodnia w godzinach od 9.00 do 15.00. Informacja o możliwości kontaktu podana została do ogólnej wiadomości poprzez umieszczenie jej na tablicy ogłoszeń.

Rozpatrywanie skarg i wniosków zagwarantowane jest również dzięki możliwości wpisania ich do *Książki skarg i wniosków*, znajdującej się w gabinecie Kierownika. W

okresie objętym kontrolą w ww. *Księżce* nie odnotowano żadnych wpisów. Ponadto Kierownik regularnie uczestniczy w spotkaniach społeczności mieszkańców, gdzie na bieżąco omawiane są sprawy dotyczące funkcjonowania Domu.

Zgodnie z *Regulaminem Samorządu Mieszkańców Domu Pomocy Społecznej przy ul. Mazowieckiej 29 w Kołobrzegu* mieszkańcy Domu mogą tworzyć samorząd, który jest reprezentantem mieszkańców i rzecznikiem ich interesów. Rada Mieszkańców wybierana jest na okres 3 lat w wyborach jawnych. Aktualnie w skład Rady wchodzi 2 osoby, spośród których wybrano przewodniczącego. Podczas kontroli ustalono, że Rada Mieszkańców spotyka się średnio raz w miesiącu w celu omówienia bieżących problemów Domu.

Zespół kontrolujący w dniu 7 listopada 2024 r. spotkał się z przewodniczącą Rady Mieszkańców, która podczas rozmowy wyraziła swoją opinię na temat pobytu w Domu oraz jakości świadczonych usług. Przewodnicząca wyraziła zadowolenie z warunków mieszkaniowych oraz wyżywienia. Nie wniosła uwag do pracy personelu, w tym udzielania pomocy w podstawowych czynnościach życiowych i pielęgnacji, zapewnienia przez pracowników Domu czystości w pokojach mieszkalnych i pomieszczeniach ogólnodostępnych oraz zaopatrzenia w środki czystości. Pozytywnie oceniła organizację zajęć terapeutycznych i kulturalnych.

(akta kontroli str. 266 – 271)

Zaspokojenie potrzeb religijnych oraz sprawienie pogrzebu zgodnie z wyznaniem zmarłego mieszkańca.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 10 lit. e i g rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do zapewnienia mieszkańcom możliwości kontaktu z kapłanem i udziału w praktykach religijnych oraz sprawienia pogrzebu zgodnie z wyznaniem.

Z uzyskanych podczas kontroli informacji *Zaspokojenie potrzeb religijnych oraz sprawienie pogrzebu zgodnie z wyznaniem zmarłego mieszkańca* wynika, że wszyscy mieszkańcy Domu są wyznania rzymskokatolickiego. W każdą niedzielę i święta Dom organizuje wspólne wyjścia mieszkańców na Msze Św., które odbywają się w pobliskim kościele. Ksiądz odwiedza również mieszkańców w Domu podczas corocznej kolędy.

Z przedstawionej podczas kontroli informacji wynika, że w okresie objętym kontrolą nie zmarł żaden mieszkaniec Domu.

(akta kontroli s. 272)

Zapewnienie kontaktu z psychologiem i z psychiatrą.

Na podstawie § 6 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej dom pomocy społecznej zobowiązany jest do zapewnienia mieszkańcom kontaktu z psychologiem, a w przypadku domu pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie także z psychiatrą lub lekarzem w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii.

Zgodnie z informacją *Zapewnienie kontaktu z psychologiem i psychiatrą* Dom zapewnia mieszkańcom kontakt z psychologiem zatrudnionym przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Kołobrzegu (umowa o świadczenie specjalistycznych usług medycznych z dnia 4 listopada 2024 r.). Pomocą psychologiczną objętych jest 9 mieszkańców Domu. W 2023 r. przeprowadzonych zostało 45 konsultacji psychologicznych, natomiast w 2024 r. (do dnia rozpoczęcia kontroli) - 36 konsultacji psychologicznych.

Dom zapewnia mieszkańcom kontakt z psychiatrą zatrudnionym przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Kołobrzegu (umowa o świadczenie specjalistycznych usług medycznych z dnia 2 stycznia 2024 r.). Ustalono, że w 2023 r. odbyły się 102 konsultacje psychiatryczne, natomiast w 2024 r. (do dnia rozpoczęcia kontroli) - 65 konsultacji psychiatrycznych. (akta kontroli str. 273 – 277)

Zapewnienie bezpiecznego przechowywania środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych.

Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 3 lit. h rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej Dom zobowiązany jest do zapewnienia możliwości bezpiecznego przechowywania środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych.

Tryb i zasady postępowania z depozytami pieniężnymi i depozytami rzeczowymi mieszkańca Domu określone zostały w *Instrukcji w sprawie trybu postępowania z depozytami wartościowymi i depozytami pieniężnymi mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Kołobrzegu*. Dom umożliwia mieszkańcom zdeponowanie środków pieniężnych na koncie depozytowym i przedmiotów rzeczowych.

Na podstawie przedstawionej podczas kontroli *Informacji o dochodach i kontach depozytowych mieszkańców* ustalono, że wszyscy mieszkańcy Domu posiadają własny dochód. Źródło dochodu 34 mieszkańców stanowi renta z ZUS, natomiast 1 mieszkańca – emerytura z KRUS. W ww. *Informacji* wynika, że jedynie 10 mieszkańców korzysta z kont depozytowych, w tym 1 mieszkaniec dysponuje kontem samodzielnie, natomiast w przypadku 9 mieszkańców – kontem dysponują ich opiekunowie prawni.

W trakcie kontroli zapoznano się z *Zestawieniem obrotów i sald* za okres objęty kontrolą 1 losowo wybranego mieszkańca (osoba ubezwłasnowolniona) oraz z dokumentacją księgową potwierdzającą wypłatę z depozytu. Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

W trakcie kontroli ustalono również, że inne środki finansowe mieszkańców przechowywane są w prowadzonych przez Dom indywidualnych kasetkach, które są wykorzystywane w przypadku, gdy mieszkańcy zgłaszają pracownikom potrzebę dokonania zakupu lub wypłaty środków pieniężnych. Pracownicy Domu prowadzą dla każdego mieszkańca indywidualny zeszyt, w którym odnotowane są wpłaty i wypłaty środków pieniężnych z kasetki. Podczas kontroli stwierdzono, że w przypadku 1 mieszkańca przechowywana w kasetce kwota wynosiła ponad 3.000,-zł. Wskazano na konieczność dokonywania okresowej oceny wysokości środków finansowych przechowywanych w kasetce oraz zasadności ich przechowywania (szczególnie w przypadku wysokich kwot).

W okresie objętym kontrolą w Domu nie zmarł żaden z mieszkańców, w związku z powyższym nie zaszła konieczność podjęcia działań związanych z likwidacją niepodjętych depozytów, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 18 października 2006 r. o likwidacji niepodjętych depozytów (Dz. U. z 2006 r., Nr 208, poz. 1537 ze zm.). (akta kontroli str. 277 – 301)

POZIOM ZATRUDNIENIA ORAZ KWALIFIKACJE PRACOWNIKÓW ZESPOŁU TERAPEUTYCZNO-OPIEKUŃCZEGO

Zgodnie z *Informacją o pracownikach Zespołu Terapeutyczno-Opiekuńczego – stan na dzień kontroli* stwierdzono, że Zespół Terapeutyczno-Opiekuńczy w DPS w Kołobrzegu składa się z 22 osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w wymiarze 21,7 etatów.

Egzemplarz nr 2

Stan i struktura zatrudnienia w Zespole przedstawia się następująco:

- pracownik socjalny – 1 osoba, 0,7 etatu,
- pielęgniarka – 1 osoba, 1 etat,
- opiekun – 17 osób, 17 etatów,
- pokojowa – 1 osoba, 1 etat,
- specjalista ds. rewalidacji – 1 osoba, 1 etat,
- asystent osoby niepełnosprawnej – 1 osoba, 1 etat.

Dodatkowo usługi na rzecz mieszkańców świadczy dietetyk zatrudniony w wymiarze 0,5 etatu.

Zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 3 lit. d rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, wskaźnik zatrudnienia pracowników w zespole terapeutyczno-opiekuńczym, zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy dla domu przeznaczanego dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie wynosi nie mniej niż 0,5 na jednego mieszkańca, przy czym przy ustalaniu wskaźnika zatrudnienia uwzględnia się również wolontariuszy, stażystów, praktykantów oraz osoby odbywające służbę zastępczą w domu, a także osoby wykonujące pracę na podstawie umów cywilno-prawnych, jeżeli pracują bezpośrednio z mieszkańcami domu (przy wyliczaniu wskaźnika udział tych osób nie może przekroczyć 20% ogólnej liczby osób zatrudnionych w zespole terapeutyczno-opiekuńczym). Przy wyliczaniu wskaźnika uwzględnia się także pracowników pierwszego kontaktu zatrudnionych na stanowiskach administracyjnych i obsługi w wymiarze proporcjonalnym do czasu, w jakim koordynują działania wynikające z indywidualnego planu wsparcia mieszkańca domu.

Wymiar zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego w DPS w Kołobrzegu wynosi 21,7 etatów, co w przeliczeniu na jedno miejsce, jak również na jednego mieszkańca Domu wynosi 0,62. Uznać zatem należy, że wskaźnik zatrudnienia osób w Zespole na dzień zakończenia kontroli był zgodny z wymaganymi standardami.

Pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej prowadzonych przez podmioty niepubliczne na zlecenie jednostki samorządu terytorialnego powinni spełniać wymagania kwalifikacyjne analogiczne jak dla samorządowych jednostek organizacyjnych pomocy społecznych. Na dzień przeprowadzania kontroli wymagania kwalifikacyjne pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, w tym również w domach pomocy społecznej, określało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1638). Podczas czynności kontrolnych, na podstawie określonego w *Programie kontroli* doboru celowego, sprawdzono kwalifikacje 12 pracowników zatrudnionych w Zespole Terapeutyczno-Opiekuńczym na stanowiskach: Kierownik/pracownik socjalny (1 osoba), pielęgniarka (1 osoba), asystent osoby niepełnosprawnej (1 osoba), specjalista ds. rewalidacji (1 osoba), opiekun (8 osób). Na podstawie analizy akt osobowych pracowników ZT-O stwierdzono, że czterech pracowników wskazanych w pkt 13, 17, 18 i 21 zestawienia tabelarycznego pn. *Informacja o pracownikach Zespołu Terapeutyczno-Opiekuńczego* nie posiadają kwalifikacji odpowiednich do zajmowanego stanowiska.

Ponadto stwierdzono, że nazewnictwo stanowiska ustalonego dla osoby wskazanej w pkt 14 jest niezgodne z wykazem stanowisk dla jednostek organizacyjnych pomocy społecznej określonym Załączniku nr 3, cz. II, Tabela D, IV – *Jednostki organizacyjne pomocy społecznej, centra integracji społecznej, jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz centra usług społecznych* do rozporządzenia w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych.

Przyczyną wskazanych nieprawidłowości jest błędna interpretacja zapisów rozporządzenia w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych oraz brak osób o odpowiednich kwalifikacjach na lokalnym rynku pracy – chętnych do zatrudnienia w DPS, co skutkowało brakiem spełnienia wymogów wynikających z ww. przepisów.

Nie wniesiono uwag do przygotowania zawodowego pozostałych pracowników Zespołu.

Zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej pracownicy zespołu terapeutyczno-opiekuńczego co najmniej raz na dwa lata powinni uczestniczyć w organizowanych przez dyrektora szkoleniach na temat praw mieszkańca domu oraz kierunków prowadzonej terapii, a także metod pracy z mieszkańcami, w tym w zakresie komunikacji wspomagającej lub alternatywnej, o ile występują problemy z komunikacją werbalną wśród mieszkańców. W okresie objętym kontrolą pracownicy DPS w Kołobrzegu brali udział w następujących szkoleniach: „Prawa i obowiązki mieszkańca Domu Pomocy Społecznej w Kołobrzegu w zderzeniu ze skutecznością oddziaływań terapeutycznych oraz kierunki prowadzonej terapii oraz metody pracy z mieszkańcami” (1.03.2023 r.), „Prawa mieszkańca i kierunki prowadzonej terapii a także metody pracy z mieszkańcem oraz elementy komunikacji alternatywnej i wspomagającej” (18.05.2023 r.), „Prawa i obowiązki mieszkańca Domu Pomocy Społecznej w Kołobrzegu w zderzeniu ze skutecznością oddziaływań terapeutycznych oraz kierunki prowadzonej terapii oraz metody pracy z mieszkańcami” (26.09.2024 r.). Pracownicy zespołu terapeutyczno-opiekuńczego uczestniczyli w szkoleniu z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej stosownie do zapisów określonych w § 6 ust. 2 pkt 4a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej (16-17.09.2024 r., 30.09.2024 r., 1.10.2024 r. 3.10.2024 r.).

(akta kontroli str. 304 - 312)

ŚWIADCZENIE USŁUG W ZAKRESIE ZAPEWNIENIA DOSTĘPU DO ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH I REHABILITACJI LECZNICZEJ

Zgodnie z art. 58 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej dom pomocy społecznej umożliwia i organizuje mieszkańcom pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych, przysługujących im na podstawie odrębnych przepisów.

Wszyscy mieszkańcy DPS w Kołobrzegu są mają złożone deklaracje do jednego podmiotu medycznego, w którym znajdują się poradnie rodzinne, specjalistyczne, diagnostyka laboratoryjna i obrazowa (ok. 200 m od DPS). Wizyty lekarskie mają miejsce w podmiocie medycznym, pod opieką pracownika DPS lub organizowane są wizyty domowe. W przypadku takiej konieczności wzywane jest pogotowie ratunkowe. Organizacją wizyt u lekarzy i lekarzy specjalistów zajmuje się pielęgniarka DPS. W DPS prowadzona jest dokumentacja medyczna mieszkańców zawierająca ewidencję wizyt lekarskich, wykaz przepisanych leków, rejestr dawkowania leków, wyniki badań medycznych i diagnostycznych. Sposób przyjmowania leków jest monitorowany przez pielęgniarkę i odnotowywany w dziennym zeszycie podawania leków.

W przypadku pogorszenia się stanu zdrowia informuje się o tym fakcie opiekuna prawnego/kuratora lub najbliższą rodzinę. W celu zapewnienia stałej opieki pielęgniarskiej Dom zatrudnia pielęgniarkę (w wymiarze 1 etatu).

Z przekazanych podczas kontroli informacji wynika, że w okresie objętym kontrolą mieszkańcy korzystali ze świadczeń poradni: zdrowia psychicznego, endokrynologicznej, hepatologicznej, hematologicznej, kardiologicznej, neurologicznej, chirurgii ogólnej i urazowej, urologicznej, okulistycznej, diabetologicznej, gastroenterologicznej, ginekologicznej, stomatologicznej.

Egzemplarz nr 2

W okresie objętym kontrolą żaden z mieszkańców nie korzystał ze świadczeń rehabilitacyjnych w ramach NFZ (nie było takich wskazań).

Wszyscy mieszkańcy zostali zdiagnozowani wg skali Barthela, żaden nie uzyskał 40 i mniej punktów w skali Barthela – brak zatem podstaw do objęcia ich opieką długoterminową.

Na podstawie art. 55 c rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej Zarządzeniem Nr 14/2023 z dnia 1 grudnia 2023 r. został wprowadzony w DPS w Kołobrzegu *Rejestr zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych*, określający zasady rejestrowania oraz zgłaszania takich zdarzeń, jak również formularz zgłoszenia. Na dzień zakończenia kontroli w kontrolowanej jednostce nie odnotowano wpisów do *Rejestru*. (akta kontroli str. 472 -476)

W okresie objętym kontrolą na terenie Domu nie stosowano przymusu bezpośredniego (brak wpisów w Zeszycie stosowania przymusu bezpośredniego). (akta kontroli str. 301 – 303, 313 – 318)

PRAWA MIESZKAŃCÓW

Zasady pobytu oraz uprawnienia mieszkańców DPS w Kołobrzegu zostały określone w załączniku Nr 2 do *Regulaminu organizacyjnego Domu Pomocy Społecznej w Kołobrzegu*. Zgodnie z treścią ww. dokumentu zadaniem DPS jest m.in. zapewnienie mieszkańcom należytego i godnego traktowania przez pracowników Domu i innych mieszkańców oraz korzystania z wszelkich usług świadczonych przez dom zgodnie ze standardem.

Mieszkańcom Domu Pomocy Społecznej w Kołobrzegu przysługuje prawo do korzystania ze świadczeń zdrowotnych przysługujących na podstawie odrębnych przepisów, pomocy w rozwiązywaniu osobistych problemów, a także utrzymywania kontaktów z rodziną i bliskimi osobami.

Mieszkańcy mają zapewniony regularny kontakt z Kierownikiem Domu oraz prawo do rozwoju samorządności. Przysługuje im także prawo do składania skarg i wniosków zarówno do Kierownika, jak i do swoich przedstawicieli wybranych do Rady. W ciągu dnia mieszkańcy mają możliwość skorzystania z zajęć terapii zajęciowej oraz spacerów. Pensjonariuszom pozostawia się także czas wolny do wykorzystania wg indywidualnych upodobań. W trakcie oględzin oraz spotkań z mieszkańcami DPS nie odebrano niepokojących sygnałów dotyczących naruszenia praw podopiecznych. Mieszkańcy nie wskazywali na przypadki łamania czy ograniczania ich praw w placówce. Przestrzeganie praw mieszkańców jest także przedmiotem szkoleń organizowanych dla zespołu pracowniczego – ostatnie szkolenie: maj 2023 r.

Poprzednia kontrola kompleksowa przeprowadzona została w dniach 19-22 listopada 2019 r. W wyniku kontroli wydano następujące zalecenie pokontrolne: sporządzać jadłospisy dla mieszkańców korzystających z diety ogólnej, z uwzględnieniem podaży wszystkich owoców oferowanych mieszkańcom w codziennym wyżywieniu – ocena pozytywna z uchybieniami. Nie wniesiono uwag do sposobu realizacji ww. zalecenia.

Zgodnie z § 7 ust. 1 *Regulaminu organizacyjnego Domu Pomocy Społecznej w Kołobrzegu* Domem zarządza Kierownik, który bezpośrednio podlega dyrektorowi Biura Obsługi Placówek.

W wyniku przeprowadzonej kontroli działalność Domu Pomocy Społecznej w Kołobrzegu oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Przeprowadzenie kontroli zostało odnotowane w ewidencji kontroli pod pozycją 3/2024.

Egzemplarz nr 2

Przed podpisaniem protokołu kontroli, kontrolowany może zgłosić zastrzeżenia na piśmie co do jego treści, w ciągu 7 dni od daty otrzymania do podpisu.

Odmowa podpisania protokołu powinna być poprzedzona złożeniem pisemnych wyjaśnień przyczyn odmowy, co nie stanowi przeszkód do wszczęcia postępowania pokontrolnego.

Protokół sporządzono w dniu 20 grudnia 2024 r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których egzemplarz oznaczony nr 1 pozostaje w jednostce kontrolowanej.

Miejscowość i data podpisania protokołu Kołobrzeg, 07.01.2025 r.

Kierownik jednostki kontrolowanej
(...) Barbara Szczeglik-Jaracz
Pełnomocnik Zarządu
Dyrektor
Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób
z Niepełnosprawnością Intelleksualną
Koło w Kołobrzegu

Zespół kontrolujący
(...) Ewa Golińczak – główny specjalista
(...) Dobrosława Woś – główny specjalista

Oświadczam, że w dniu zostałem/łam zapoznany z treścią protokołu oraz otrzymałem/łam jeden jego egzemplarz.

Kierownik jednostki kontrolowanej
(...) Barbara Szczeglik-Jaracz
Pełnomocnik Zarządu
Dyrektor
Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób
z Niepełnosprawnością Intelleksualną
Koło w Kołobrzegu

– właściwe podpisy na oryginale –